

SUPERVIZIJOS NAUDA SOCIALINIO DARBO STUDIJOSE

POLINA ŠEDIENĖ

LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETAS

DANUTĖ TRUKŠINIENĖ

VILNIAUS KOLEGIJA

Anotacija. Straipsnyje kokybiniu tyrimu siekiama atskleisti supervizijos nauda studijuojant socialinį darbą neuniversitetinėse aukštosiose mokyklose. Tyrimas atskleidė, kad supervizija laikoma erdve, kurioje sudarytos sąlygos komunikaciniams išgūdziams ugdyti: aktyviai klausytis, suteikti atgalinį ryšį. Supervizijoje studentai įgyja naujų žinių apie save ir kitus žmones, pradeda geriau suprasti jausmus. Socialinio darbuotojo profesinė tapatybė supervizijose formuojama per profesinių sąvokų vartojimą, socialinio darbo metodų aptarimą, socialinio darbuotojo klientų pažinimą ir supratimą. Supervizijų nauda matuojama supervizoriaus kompetencija kurti saugią aplinką, suteikti atgalinį ryšį ir emocinį palaikymą, padėsinimą studentui rūpintis savimi, patarimus, kaip elgtis neišskiose studentams situacijose.

Reikšminiai žodžiai: supervizija, socialinis darbas, socialinio darbo studijos.

IVADAS

Mintis atlikti tyrimą „Supervizijos nauda studijuojant socialinį darbą“ kilo stebint didėjančius reikalavimus socialinio darbo specialistų kompetencijoms bei emociniam pasirengimui dar studijuojant. Socialinis darbas yra profesija, kurioje studentai ir vėliau specialistai nuolat susiduria su sudėtingomis socialinėmis situacijomis, klientų krizėmis,

etiniais dileminiais klausimais bei emociniu krūviu. Tad tampa aktualu ieškoti būdų, kaip studijų procese stiprinti studentų profesinį tapatumą, refleksinius gebėjimus ir emocinį atsparumą.

Supervizija socialiniame darbe tradiciškai siejama su praktine veikla ir dirbančių specialistų profesiniu palaikymu, tačiau vis dažniau akcentuojama jos reikšmė ir studijuojant socialinį darbą. Tai paskatino domėtis, kokios realios naudos supervizija suteikia studentams, kaip ji prisideda prie jų mokymosi proceso ir profesinės brandos.

Supervizija studijuojant socialinį darbą gali tapti tarpine grandimi tarp teorinių žinių ir jų praktinio taikymo, padėti atpažinti emocinius iššūkius ir mokytis su jais tvarkytis. Supervizija skatina savirefleksiją, padeda studentams geriau suvokti socialinio darbuotojo vaidmenį, vertybes ir profesinę atsakomybę, formuoti profesinį tapatumą. Investicija į studentų rengimą studijų metu gali turėti ilgalaikės naudos socialinio darbo praktikai ir paslaugų kokybei. Atliekant šį tyrimą verta pasigilinti, kaip socialinio darbo studentai supranta superviziją ir jos paskirtį studijų procese. Kokią profesinę ir asmeninę naudą studentai įžvelgia supervizijoje? Kaip supervizija prisideda prie refleksinių gebėjimų ugdymo ir stiprinimo? Kokių iššūkių ar kliūčių kyla studentams dalyvaujant supervizijoje studijų metu.

Tema pasirinkta siekiant atkreipti dėmesį į supervizijos potencialą ne tik kaip pagalbos priemone praktikuojantiems socialiniams darbuotojams, bet ir kaip reikšmingą edukacinį metodą studijuojant socialinį darbą. Tyrimas gali prisidėti prie socialinio darbo studijų programų tobulinimo, padedant įvertinti esamos supervizijos taikymo veiksmingumą ir jos reikšmę studijuojant socialinį darbą. Tyrimo tikslas – atskleisti supervizijos naudą studijuojant socialinį darbą.

Supervizijos studijuojant socialinį darbą tema nėra nauja. 2018 m. atliktame tyrime „Supervizija socialinio darbo studijose kaip profesinė repeticija“ atskleidžiamas autentiškas supervizijos procesas studijuojant socialinį darbą universitete. Tyrimo rezultatai rodo, kad socialinio darbo studijų supervizijoje kaip profesinėje repeticijoje asmuo turi galimybę susieti skirtingus vaidmenis – studento, socialinio darbuotojo ir supervizuojamojo. Šių vaidmenų integravimas suteikia asmeniui reikšmingos mokymosi, eksperimentavimo ir reflektavimo patirties (Kiaunytė, 2018).

Mokslo studijoje „Supervizijos taikymas studijuojant socialinį darbą“ siekiama atskleisti reflektuojamos (supervizuojamos) studijų praktikos poreikį socialinio darbo studentų profesiniam augimui (Petrauskienė ir Raudeliūnaitė, 2012). Reflektatyviojo modelio taikymo teorinių prielaidų rengiant socialinius darbuotojus tyrimas superviziją apibrėžia kaip refleksijos taikymo priemonę, naudojamą rengiant socialinius darbuotojus (Vaičekauskienė ir Čiužas, 2013). Refleksija edukacinio proceso metu turi įtakos kokybiniam asmenybės profesiniam tobulėjimui bei profesinio tapatumo raidai. Norint parengti studentą tapti savo srities specialistu, reikia sudaryti sąlygas jam mokytis iš savo patirties, tapti savo veiklos tyrėju. Supervizijos taikymas studijuojant socialinį darbą orientuotas į pagalbą besimokančiajam įgyti profesinę kompetenciją, gilinti žinias ir kartu susipažinti su supervizija socialinio darbo kontekstuose (Grigaitė, 2014). Socialinio darbuotojo profesijai būdingas neapibrėžtumas, socialinis darbuotojas nuolatos dirba esant krizių intervencijos situacijoms, kyla profesinio streso ir perdegimo sindromo grėsmė. Tad būtina reflektuoti profesinę patirtį. Viena iš tokių pagalbos formų – supervizija. Socialinio darbo studijos turėtų padėti pasirengti šiai sudėtingai profesinei veiklai, tad viena iš studijų inovacijų – supervizijos (Petrik ir Dirgėlienė, 2017).

Mokymosi praktikos procese supervizija kaip metodas apima keletis profesinės veiklos aspektus: asmenį ir jo patirtį; jo / jos atliekamą profesinį vaidmenį, kurio jis / ji mokosi; organizaciją, kurioje studentas atlieka praktiką ir studijuoja; klientą, kuris netiesiogiai moko studentą profesinio vaidmens, laikysenos. Šie aspektai padeda reflektuoti patiriamos situacijos sudėtingumą (Eidukevičiūtė, 2009).

Tyrimo „Tarpdisciplininis bendradarbiavimas kuriant vienijančią aplinką“ rezultatai atskleidžia tarpdisciplininio bendradarbiavimo raišką praktikoje, aktualizuoja profesionalų rengimo ir tęstinio mokymosi pokyčius, pabrėžiant pasirengimą dirbti tarpdisciplininėje komandoje. Supervizija, kurios paskirtis – skatinti profesinių santykių pažinimą ir jų kokybės pokyčius, šiuo atveju būtų veiksmingas konsultavimo metodas. Tačiau supervizijos ar kitokio konsultavimo poreikis išreikštas silpnai (Večkienė, Brunevičiūtė ir Eidukevičiūtė, 2018). Socialinis darbas kaip profesija nuolat patiria įvairių pokyčių, gausėja paslaugų, vis daugiau

dėmesio skiriama specialioms metodikoms, kai globalus požiūris nebeatitinka esamos įgalinimo situacijos. Pavyzdžiui, atvejo vadybininkas yra nauja pareigybė, išaugusi iš socialinio darbuotojo profesinės veiklos, tad jos turinys tik formuojasi. Atliktas tyrimas atskleidė, kad atvejo vadybininkai kuria šios pareigybės turinį, nuolat susiduria su tarpinstitucinio bendradarbiavimo trukdžiais. Šioje situacijoje siūlomos išskirtinai naudingos supervizijos formos – individuali ir komandos supervizija (Dirgėlienė ir Alėjūnė, 2020).

Apžvelgiant straipsnius, kuriuose tyrinėjama supervizija studijuojant socialinį darbą, pastebima, kad susidomėjimas šia tema pastaraisiais metais yra gerokai sumažėjęs. Galima teigti, kad supervizijos integravimo į socialinio darbo studijas 2000-ųjų pradžioje sulaukė pakilimo. Taip pat matoma, kad tyrimai daugiausia apima supervizijos analizę universitetiniame ugdyme, o mūsų tyrime analizuojama supervizijos nauda neuniversitetinės aukštosios mokyklos socialinio darbo studijose.

KOKYBINIO TYRIMO METODOLOGIJA

Tyrime keliamas probleminis klausimas: kaip supervizija prisideda prie socialinio darbo studentų profesinių gebėjimų ir emocinės gerovės stiprinimo studijų procese? Tyrimo tikslas – ištirti supervizijos naudą socialinio darbo studentams profesinio bakalauro studijų procese.

Tyrimui parinkta fenomenologinė kokybinio tyrimo strategija, leidžianti sutelkti dėmesį į individualias studijuojančiųjų socialinį darbą neuniversitetinėje aukštojoje mokykloje patirtis, analizuoti jas ir aprašyti taip, kaip jas suvokia patys tiriamieji.

Tyrimo atranka tikslinė: paskutinių studijų metų aukštosios mokyklos studentai, atlikę penkias praktikas ir jų metu dalyvavę socialinio darbo praktikos supervizijose. Tyrime dalyvavo šešios studentės: Ramunė, Julė, Marija, Lina, Kamilė, Margarita (vardai pakeisti). Tiriamieji buvo atrinkami savanorišku pagrindu, juos informavus apie tyrimo tikslą, eigą ir savanoriško dalyvavimo principus. Tiriamieji galėjo atsisakyti dalyvauti tyrime bet kuriuo metu atliekant tyrimą.

Tyrimo duomenys buvo renkami naudojant pusiau struktūruotą interviu. Šis metodas buvo pasirinktas, siekiant gauti kuo subjektyvesnį

tyrimo dalyvių patirties vaizdą. Tyrimas vyko nuo 2025-01-02 iki 2021-03-30. Interviu vyko nuotoliniu būdu „Teams“ platformoje. Su informantais individualiai buvo suderintas laikas. Jie buvo informuoti, kad interviu gali užtrukti apie 1 val. Tyrime gauta informacija buvo apdorojama naudojantis indukcinę kokybinio tyrimo analize. Atlikta transkribuotų interviu tekstų analizė, išskirtos kategorijos ir subkategorijos bei juos patvirtinantys teiginiai.

Tyrimo etika. Tyrimo dalyviai supažindinti su tyrimo idėja ir tikslais, savanoriškai sutiko dalyvauti tyrime. Konfidencialumas užtikrintas neatskleidžiant duomenų, leidžiančių identifikuoti tiriamuosius. Cituojant tiriamųjų vardai pakeisti.

„SUPERVIZIJA PADEDA MUMS DARYTIS GERESNIAIS“

Supervizijos nauda socialinio darbo studijose apibrėžiama tyrimo dalyvės mintimi „Supervizija padeda mums darytis geresniais“. Supervizija tyrimo dalyviams padėjo suformuoti socialiniame darbe svarbias nuostatas klientų sunkumų supratimo ir vertinimo atžvilgiu. Supervizija reikšmingai prisidėjo prie studentų adaptavimosi praktikos vietoje, padėjo jiems formuoti komunikacinius ir reflektavimo įgūdžius, normalizuoti praktikos eigoje kylančius sunkumus, gauti palaikymą, ieškoti subjektyviai priimtinos socialinio darbuotojo asmeninės ir profesinės laikysenos.

SUPERVIZIJŲ TEMOS

Paklausus, kokius klausimus, atvejus, situacijas atsineša į superviziją aptarti, išryškėjo, kad dažniausia supervizijų tema – studento santykiai su mentoriumi. Anot tiriamųjų, dažnai mentoriai buvo sunkiai pasiekiami:

Na būdavo tie atvejai, kad praktikos mentorius nesuinteresuotas. Mentorius, pavyzdžiui, su studentu vangiai bendrauja, neatsako į elektroninius laiškus (Margarita).

Buvo šiek tiek nedidelis konfliktas dėl priėmimo į praktikos vietą, nes mentorė nelabai kažkaip noriai priėmė mane (Kamilė).

<...> su mentore yra nelabai geras ryšys (Ramunė).

Pateikus supervizijoje „tikrą“ problemą, studentai daugiausia štai ką gaudavo:

Tai visokie buvo tuomet patarimai, kaip reikėtų elgtis, kiekvienas išsakė, kaip elgtusi, kaip geriau tada su tokiu žmogum komunikuoti, kokias frazes naudotų (Margarita).

Kitas realus sunkumas, su kuriuo studentai susidurdavo, buvo: „Socialinio darbo studentui užkrovimas netinkamų pareigų, kaip užimtumo specialisto, pavyzdžiui, pareigų užkrovimas kaip individualios priežiūros specialisto.“ Atvirai išsakyti sunkumus, sulaukta naudos:

Tada dalindavomės išvalgomis, kaip galima pasakyti „stop“, kaip galima mandagiai atsakyti, kad man tas nepriklauso ir labiau norėčiau pamatyti tikrąją socialinio darbo pusę (Margarita).

Dar viena supervizių tema – nemalonūs praktikoje kylantys jausmai:

Jeigu, tarkim, ateidavau į praktiką ir jausdavau kažkokius nemalonius jausmus, tai yra buvę tokių atvejų, kai jaučiausi nesaugiai, kai jaučiausi išnaudojama kaip praktikantas, ateidavau su tokiais klausimais, ką daryti, jeigu jautiesi nesaugiai (Lina).

Supervizijoje sukurama saugi erdvė kalbėtis apie kompetencijų stoką:

Pavyzdžiui, praktikas atlikau ir gydymo įstaigose, kur įvairių atvejų būna, ir nėra tam tikrų dar kompetencijų įgytų, kad galėtum atlikti socialinio darbuotojo veiklą, o mentoriai liepdavo eit vienai ir atlikt tas veiklas, kur, atrodo, jaučiuosi nesaugiai, jaučiuosi nekompetentinga. Ar galiu kažką ne taip gal padaryti ir pakenkti pacientams? (Lina).

Apibendrinant, supervizijoje studijuojančios socialinį darbą studentės kėlė temas, susijusias su neigiamomis emocijomis, nesaugumu dėl nepakankamos socialinio darbuotojo kompetencijos, nepatenkinamų santykių su praktikos mentoriais. Mentorius, dalyvaudamas praktinio mokymosi procese, kuria sąlygas besimokančiojo profesiniam identitetui formuotis, prisideda prie praktinių studijų efektyvumo didinimo. Nuo to, kokie bus mentoriai, priklausys ir studijų kokybė, ir specialistų profesinis pasiruošimas (Staniulevičienė ir Večkienė, 2009). Supervizijoje keliamos tikros studentų problemos duoda didžiausios naudos,

normalizuojami nesaugumo, nekompetencijos jausmai, apmąstomos alternatyvios praktikos vietoje kylančių problemų sprendimo galimybės.

KOMUNIKACIJOS ĮGŪDŽIAI

Dalyvaujant supervizijose mokomasi profesionaliam socialiniam darbui reikalingų komunikacijos įgūdžių, atidžiai klausytis, suteikti atgalinį ryšį. Studentai klausosi vieni kitų, įsijaučia į kito situaciją, reflektuoja savo patirtis, lygina jas su kitų studentų patirtimis, ieško alternatyvių sprendimų.

Supervizija formuoja kritinį mąstymą, atidumą, aktyvų klausymąsi, išmoksti to pagarbaus ir dėmesingo klausymosi, įsiklausymo į detales (Marija).

Labai naudinga vien tam, kad tu išgirstum kitą (Julė).

Per supervizijas gavom gebėti reflektuoti savo mintis. Tai jos taip atriša liežuvi, jeigu pažiūrėti pažangą kalbėjimo nuo pirmo kurso iki dabar, tai jinai jaučiasi, tikrai supervizijos prie to prisidėjo (Marija).

Supervizija, suteikdama erdvę profesinei komunikacijai, padeda socialinio darbo studentams adaptuotis praktikos vietoje:

„Kai praktika prasideda, jinai trunka tris, šešias savaites, ir tai yra visą laiką adaptacija naujoj vietoj, o adaptacija, jinai nėra apie lengvumą, paprastumą. Visą laiką yra apie tam tikrus emocinius iššūkius. Tai vat supervizija kažkiek padeda galbūt švelninti adaptaciją naujoj vietoj, bendrystę tokią jausti, pažiūrėk va, tavo kolegos irgi dabar adaptuojasi (Lina).

Pasitenkinimą teikia: *„Pasidalinimas jausmais, pasidalinimas savo patirtimis ir tas nuoširdumas“ (Julė).*

Paprašius įvardyti išvalgas ar pastebėjimus, ką tiriamieji gavo per superviziją, dažniausiai nurodomas palaikymas:

Palaikymą, nes aktyvus klausymasis kolegijų ir padėsinimą nebijoti, pasakyti ir tokio galbūt pasitikėjimo savimi supervizija šiek tiek duoda. Na ir ta problema jinai sumažėjo. Žinot, kai ja pasidalini, tai jinai nublanksta (Marija).

Komunikacinė kompetencija apibūdinama kaip besiplėtojanti ir iš esmės suvokta tarpasmeninio bendravimo patirtis, kuri formuojasi ir

aktualizuojasi esant tiesioginei tarpasmeninei sąveikai (Makšutytė ir Vaškevičiūtė, 2011). Supervizija socialinio darbo studentams gali būti ta vieta, kur patiriamas nuoširdumas, dalinantis patirtimis pagarbiai klausomasi, tampama „geresniais“.

ASMENINIS IR PROFESINIS AUGIMAS

Supervizija padeda „per save naujai pažvelgti į situaciją ir pamatyti galbūt kitaip tą žmogų, iš kitos pusės ir su jau kitais pamąstymais“ (Marija).

Supervizija studijuojant socialinį darbą yra labai svarbi visapusiškam augimui, susiejanti akademinę teoriją su etine praktika, tuo pat metu skatinanti atsparumą ir savimone. Ji palaiko asmeninį tobulėjimą valdant emocinį nuovargį ir didinant empatiją (Nickson, Carter ir Francis, 2020).

Supervizijos yra naudingos, nes duoda tam tikras naujas žinias ir apie save, nes nepagalvojau, gal nuo to nuovargio, ir apie kitus žmones, žmonių jausmus ir taip toliau, bet kai supervizijose tavęs paklausia, sustoji ir tokiai aha, o ką aš jaučiu, o ką žmogus gali jausti? <...> Pasimatuoji ant savęs svetimą rūbą (Vilė).

Supervizija padeda geriau pamatyti žmogų, jo biografinį kontekstą, nes dažnos gyvenimo problemos gali būti laikomos „biografiniu konstrukt“, kaip išnaudojimo, atstūmimo, apleidimo pasekmė. Supervizijoje ugdomi santykiui su klientu svarbūs įgūdžiai – nekaltinti, atjausti. Praktikoje susidūrus su anoreksijos reiškiniu, Marijai buvo sunku suprasti, kodėl žmogus nevalgo. Ji buvo linkusi kaltinti, bet supervizija padėjo empatiškiau vertinti situaciją:

Aš manau, kad atsirado dar vienas toksai manyje pokytis, kad svarbu pabandyti žmogų suprasti, su kuo jis atėjo pas tave iš anksčiau. Nes žmogus gali susidurti su įvairiais specialistais, su įvairia patirtimi savo asmeniniame gyvenime. Reikia pabandyti suprasti ir daugiau atjautos (Marija).

Socialinio darbo praktikoje susiduriama su sudėtingomis žmonių gyvenimo situacijomis, sunkiais išgyvenimais, kas studijuojantiems socialinį darbą gali būti nauja, nepažinta, kelti nuostabą, pyktį, pasišlykštėjimą ir kitokius jausmus. Nelengva ir nepaprasta priimti neigiamus jausmus, nes manoma, kad studijuojantys socialinį darbą turi būti tik

atviri, priimantys, užjaučiantys, suprantantys. Tokiais atvejais supervizija – tai studento jausmų, minčių, elgesio normalizavimas:

„Toksai atsipalaidavimas, nes tu supranti, kad toj vienoj situacijoje tu pasielgei teisingai. Atrandi atsakymų sau, kad yra normalu taip sureaguoti ar kažkaip pamatyti vieną ar kitą situaciją. Mes visi galime būti su skirtingomis mintis, su skirtingais gyvenimais, patyrimais, bet atrandi tam tikrus dalykus supervizijos metu, kad tai yra normalu, kad normalu yra pavargti, normalu yra galbūt pasimesti tam tikrose situacijose, kai tu tiesiog nežinai, ką daryti“ (Vilė).

Emocinė parama padeda konstruktyviai įvertinti savo stiprybes ir silpnybes, skatina augti:

Man supervizijos ir suteikė būtent tą nusiramšinimą, kai praktikose iškyla kažkokie sunkumai, iš emocinės pusės. Žinoma, ir kaip asmenybei, kad kažkokių tai sau dalykų pasisemti, gal kažkokių minusų sužinai, bet tuo pačiu ir augi, nes supranti, ką darai ne taip, kur galėtum pasistengti, priimti savo minusus (Lina).

Tyrimas atskleidė grupinės supervizijos reikšmę profesiniam ir asmeniniam augimui:

Žinoma, tai kiekvieną kartą yra mainai, nes atsiranda tų tokių išvalgų, tu pamatai, kaip grupė mato, kaip kiekvienas skirtingas žmogus mato tą pačią situaciją iš tam tikros prizmės. <...> Sugrąžina tave ne apie tai, kad va ten kažkas nutiko klientui, kažkas nutiko ar kažką, bet sugrąžino į tai, kaip tu dabar jautiesi, kaip tu tada jauteisi? Nukreipia į save, sugrąžina į save (Vilė).

Vilės pasakojimas, iš vienos pusės, atskleidžia supervizijos grupės dalyvių požiūrių, išvalgų skirtingumą, galintį praplėsti situaciją pristančio studento matymą ir supratimą. Iš kitos pusės supervizijoje studentas kviečiamas pabandyti atsigręžti į save, suprasti savo jausmus, formuojant asmeninę profesinę laikyseną. Supervizijoje mokomasi gerbti kitų nuomonę, rinktis savo poziciją, nenuvertinant kitų pasirinkimų:

Ir iš žmogiškosios pusės, ir iš profesinės pusės, nes tu vis tiek klausaisi kiekvieno, ir tu dediesi į galvą, ir galvoju, aha, jeigu man taip atsitiks, aš tą panaudosiu. Socialiniam darbe, kaip sako, turi klausytis ir gerbti kiekvieno pasirinkimą ir tu jį gali pasirinkti, ar tau tinka, ar ne (Julė).

Socialinis darbuotojas, esant galios santykiui su klientu, užima aukštesnę poziciją. Jam suteikiama galia apibrėžti žmogaus sunkumus, priskirti problemas, nustatyti pagalbos formas kito žmogaus atžvilgiu. Todėl svarbu mokytis teisingai elgtis turint profesinę galią:

Man labai patikdavo, kaip sugeba išeiti iš kažkokios tai padėties. Bet kaip sakau, kai kas eina per tą jėgos poziciją, o kitas eina visai per kitą poziciją. <...> kas tikrai davė išvalgos ar ne, kad nu reikia labai didžiulės patirties ir atsidavimo žmogui, kad tu jį suprastum ne iš jėgos ar galios pozicijos (Julė).

Supervizorius gali tapti naudojimosi profesine galia pavyzdžiu.

PROFESINĖS TAPATYBĖS FORMAVIMAS

Profesinės tapatybės įgijimas yra pagrindinis švietimo tikslas pereinant nuo studento prie profesionalo. Siekiant palengvinti šį perėjimą akademiniam mokyme, būtina sukurti specialias refleksijos erdves (Malka ir Huss, 2024). Tokia erdvė laikytina ir supervizija.

Kolegos profesionalai vis tiek dažniausiai stengiasi parodyti tą savo gerąją pusę, savo stiprybes, o apie silpnybes mažai kas kalba, ir tada gyveni su tuo, kad va visi tokie stiprūs, o aš pasimečiau tam tikroje situacijoje. Nejaugi aš tame nepritapsiu ar negalėsiu būti socialiniu darbuotoju, ar tiesiog, taip sakant, geru žmogumi, jeigu taip galima išsireikšti (Vilė).

Perėjimas nuo studento prie socialinio darbuotojo yra procesas. Supervizija šį procesą gali žymiai palengvinti, normalizuoti sunkumus, kylančius perėjimo kontekstuose.

Ir jau supervizijos pastiprino, kad tai yra normalu, pamatai, išgirsti kitų istorijas ir supranti, kad mes čia visi galime atrodyti stiprūs, bet neaišku, kas mumyse slypi, gal mes irgi turim baimių, silpnybių ir taip toliau, labai svarbu išgirsti, kad mes nesame kaip tie „superherojai“ iš filmų, iš socialinių tinklų, kur viskas gerai, tik geros istorijos, geros patirtys. Kur viskas tvarkoj, jokių problemų (Vilė).

Profesinės tapatybės formavimas per profesines sąvokas:

Tai „refleksija, supervizija“ – tokios sąvokos, kurios jau trečiam kurse mums kaip malda tapo, pavyzdžiui, kai vartojame tarp kitų žmonių, tai ne visi supranta tas sąvokas (Lina).

Profesinės tapatybės formavimo kontekste susiduriama su neigiamų jausmų išgyvenimu, naujomis, nepatirtomis situacijomis. Nuraminimas tokiais atvejais yra prielaida formuoti profesiniam tapatumui:

Sunkesni atvejai, kai, tarkim, su autizmo spektro sutrikimais vaikai ateina, ir tu nežinai, kaip elgtis, nes trūksta kompetencijų, tas iššaukiantis elgesys išmuša iš vėžių. O kai tik kyla sunkumų, ateini ieškodamas pagalbos, tikėdamasis nuraminimo“ (Lina).

Profesinė tapatybė siejama su socialinio darbo metodų išmanymu. Studentams pavyko išbandyti tai, kas buvo gauta supervizijoje:

Įvairūs socialinio darbo metodai, apie kuriuos gali pasidalinti mano kolegos, kurie kažką savo praktikose naudoja, darbas su grupe, tarkim. Esu išbandžius, kai vedžiau grupę psichikos sveikatos centre, socialinių įgūdžių lavinimo užsiėmime stiprybių, silpnybių metodą, buvo išbandyta daug visokių žaidimų, formų, metodų, apie kuriuos skaitome netgi pradinio ugdymo knygoje: išvertinimo skalės žemėlapi mokomės, teoriškai ir praktiškai tai išbandome (Lina).

Supervizoriaus taikomi metodai emocinei paramai suteikti, vaizduotei lavinti taip pat padeda formuoti socialinio darbuotojo tapatumą:

Po supervizijų visada palengvėdavo, tiesiog aš jaučiausi kaip nusime-tus kažkokią naštą. Supervizoriai irgi būdavo įvairūs, sakydavo, dabar įsivaizduokit, kad jūs esat knyga, kokia knyga būtumėt, susiejus su įvykiu kažkokiu, galbūt ir mes taip netiesiogiai per kūrybiškus visokius aspektus išreiškėme savo susikaupusias emocijas, susikaupusius sunkumus (Vilė).

Supervizijų nauda socialinio darbuotojo profesiniam tapatumui formuoti apima ir socialinio darbuotojo klientų pažinimą, supratimą:

Kaip socialinis darbuotojas tu ne tik apie save esi, bet tu esi ir apie kli-entus, apie žmones, tai labai priklauso, manau, paslaugų kokybė (Lina).

Socialiniam darbuotojui svarbu pažinti save. Tai kompetencija, pa-dedanti nusibrėžti ribas, objektyviai vertinti situacijas:

Supervizijos – kompetencijų tobulinimas, nes supervizijos irgi yra skirtos tam, kad tobulintų savo žmogus kompetencijas, suprastų, ko jam labiausiai reikia (Lina).

Profesinės socialinio darbuotojo tapatybės formavimas neatsietinas nuo galimybės „perdegti“. Supervizijose formuojamas įgūdis rūpintis savo emocių sveikata:

Emocinis perdegimas dažniausiai lydi socialinio darbuotojo profesinėje srityje <...> Jeigu socialinis darbuotojas supranta, ką turėtų daryti, kur kreiptis, galbūt supranta savo klaidas, geba išsipasakoti, reflektuoti, tai persiduos ir jo klientams, nes jie matys, kad socialinis darbuotojas yra kompetentingas, išlaiko profesionalumą, nepalūžta, yra slidi riba (Lina).

Studijuojant socialinę darbą supervizijos padeda formuoti profesinės veiklos reflektavimo įgūdžiams:

Supervizijos kaip būsimąjį specialistą supažindina, kaip vyksta tos supervizijos. Reflektuoti čia yra, manau, geras būdas to išmokti (Ramunė).

Supervizijose mokomasi bendrauti su kolegomis, o tai neišvengiamai socialinio darbuotojo profesinėje veikloje: „Aš tada prisijungiau į tą superviziją. Pamatyt grupę, paklausti jų patirties, kaip jiems sekasi, kaip jie jaučiasi?“ (Ramunė). Socialinis darbuotojas visuomet priklauso kokiai nors profesinei grupei, komandai, kurioje yra vadovas. Supervizijoje mokomasi būti su kitais grupiokais ir supervizore kaip grupės vadove:

Reflektuojant, kaip mums sekėsi, kokie sunkumai iškilo, kažkokių pasisėmiamie idėjų iš kitų kolegų. <...> Su savo grupiokais ir supervizore burdavomės į vieną ratą aptarti praktikų (Ramunė).

Supervizijose atrandama sritis, kurioje studentas norėtų dirbti. Profesinio tapatumo formavimas, kaip ir pasitenkinimas supervizija, priklauso ir nuo praktikos vietos:

Labai labai džiaugiuosi, kad apleidau pasirinkau tas studijas ir kad davė galimybę atlikti praktiką šioje įstaigoje, nes nebūčiau pagalvojusi, kad aš galiu iš tikrųjų dirbti su seneliais (Julė).

Supervizija kaip speciali erdvė socialinio darbo praktikos refleksijai žymiai prisideda prie profesinio tapatumo formavimo ir palydi studentą socialinio darbuotojo tapsmo procese.

ĮSITRAUKIMAS Į SUPERVIZIJĄ: „PAŽIŪRĖKITE, KĄ JŪSŲ ŠIRDYS PASAKYS“

Interviu duomenų analizė atskleidė veiksnius, padėjusius studentams įsitraukti į supervizijos procesą, ir veiksnius, kurie trukdė visavertiškai įsitraukti į supervizijas.

Pabrėžiama grupės reikšmė įsitraukimui:

Grupė draugiška ir stengiasi patarimų klausytis. Kai kurios būdavo, žinot, kaip nežinomybė, išsigandusios, tai tiesiog bandydavai nuraminti. Ir įtraukdavo iš tikrųjų, nes norėdavosi padėti savo merginoms. <...> pasidalinimas jausmais, pasidalinimas savo patirtimis ir tas nuoširdumas. Bet nuoširdumas buvo pagrindas. Aš tiesiog džiaugiuosi, kad teko laimė būti tokioj grupėj, ir labai atsakingos visos (Julė).

Norą įsitraukti į superviziją didina sėkmingas joje gautų patarimų įgyvendinimas praktiškai. Vilei buvo patarta leisti iki galo išsipasakoti klientui:

Žmogui reikia išsikalbėti. Žmogus, matyt, nori išsipasakoti. Ir nu aš leidau jam išsipasakoti, ir aš pastebėjau tą pokytį.

Supervizijoje gautų išvalgų taikymas padeda normalizuoti santykius su klientu ir efektyviau dirbti.

Įsitraukimui į supervizijų procesą reikšmės turėjo supervizijai parinktas laikas:

Svarbu tinkamą dieną parinkti, šeštadienį, niekur neskubant. Gal praėjus tai visi darbo savaitę, praktikos savaitę, tu taip gali sustoti ir pakalbėti, pabendrauti ir niekur skubėti nereikia, o darbo dieną... Kas vaikus augina, tai darželiai, mokyklos, dar kažkas, darbas, praktika. Ar tu tokiam chaoso gyveni ir bandai atrasti sau tą tinkamą laiką tarpą supervizijai (Vilė).

Asmeninis nusiteikimas ir įdomios temos taip pat yra veiksniai, skatinantys dalyvauti supervizijoje:

Arba tiesiog labai gera nuotaika, viskas gerai ir nori įsitraukti, ir esi produktyvus. Tuo metu energingas, ir tai skatindavo įsitraukti, kiti grupės nariai irgi, jeigu jų istorijos, jų situacijos tokios rimtos, įdomios, irgi paskatindavo įsitraukimą mano (Lina).

Didesnę socialinio darbo patirtį turinčios studentės supervizijose įsitraukdavo kaip pagalbos teikėjos:

Aš kažkaip stengdavausi tų problemų nekelti, daugiau stengdavausi palaikyti savo merginas, nes buvo tokių, kurios visiškai net neprisilietusios prie socialinio darbo, tai stengdavomės daugiau patarimus duoti ir palaikyti morališkai (Julė).

Ankstesnė supervizijų patirtis ne mokymosi kontekste turėjo įtakos įsitraukti į supervizijas studijuojant: „Mes turėjome labai gerą supervizorių vyrą.“ „Gerą supervizorių“ studentė apibūdino kaip tą, kuris „mokėdavo, kažkaip tai mus įtraukti, aš pati kažkaip jaučiausi nepatogiai, galvojau, kaip aš čia dabar šnekėsiu, nepavyks to pasakyti, bet jis sakau, jis labai gražiai kažkaip tai užvesdavo mus ir viskas gaudavosi labai kažkaip korektiškai, ir visi kalbėdavo“ (Julė).

Tiriamosios įvardija įsitraukti į superviziją trukdžiusius veiksnius: dideli krūviai ir pervargimas bei pervertintas supervizijų poreikis, t. y. supervizijų skaičius neatitinka poreikio, kylančio studijų procese:

Supervizorė gali norėti tave įtraukti, bet tu tiesiog nenorėsi įsitraukti, nes sunki diena buvo arba jauti emocinį, fizinį nuovargį, kaip kankinys, nes bando iš tavęs jėgą ištraukti tai, ką tu galbūt šiandien nenorėtum spręsti. Nes supervizijai reikia to tokio nusiteikimo, o ypač nuo dažnų supervizijų atsiranda: „Oi, kiek gali“ (Vilė).

Nuovargis dėl darbų ir atsakomybių gausos gali trukdyti įsitraukti į superviziją, jei ji vyksta vėlai vakare. Jeigu supervizorius kviečia aktyviai dalyvauti supervizijoje, neatsižvelgdamas į supervizuojamųjų savijautą, supervizuojamiems studentams gali kilti kaltės jausmas:

Kartais supervizijos būdavo vėlokai, po darbų, kartais ateidavai tikrai išsekęs. <...> supervizorės klausia asmeniškai, kas atsitiko, ar čia galim kalbinti tave, ar negalim. Tai aš tada po tokių pasakymų lyg ir pasijausdavau truputį kalta (Lina).

Įsitraukti į superviziją gali trukdyti per didelis dalyvių skaičius:

Kai supervizijoje dalyvauja visa grupė, yra mažai laiko visiems pasisakyti, o kai grupė skiriama į dvi mažesnes, supervizija efektyvesnė, įsitraukimas didesnis (Vilė).

Padėtų įsitraukti ir didesnė specializacija, t. y. kad grupė būtų suskirstyta pagal tai, su kokiais klientais dirbama atliekant praktiką:

Dažniausiai vieni praktikuojasi su senukais, kiti praktikuojasi su vaikais. Tai dvi skirtingos paslaugų gavėjų grupės ir problemos skirtingos (Kamilė).

Įsitraukimą į superviziją apsunkina ir tai, kad dalyvavimas privalomas, neatsižvelgiant į supervizuojamųjų situacijas:

„Aš pati esu buvusi darbe. Tai aš klausydavau, bet liepdavo nors dvi tris minutes skirti supervizijai, kad aš irgi pakalbėčiau, tai aš ieškodavau darbe kažkokios vietos, kur aš galėčiau nueiti, pakalbėti“ (Kamilė).

Visi žmonės nori būti teigiamai matomi, teigiamai vertinami, o supervizija – vieta, kur supervizuojamieji parodo save, savo pažeidžiamumą:

Supervizijoje visi vis tiek viską filtruoja, ir aš nežinau, kada tas nutiks, kad ta pasikeis kultūra, kad, sakykim, žmonės nebijos pasirodyti tokie, kurie jie yra, nebijodami būti, sakykim, atstumti ir panašiai (Kamilė).

Kvestionuojamas supervizijų anonimiškumas:

Akcentuojami tie dalykai, kuriuos dėstytojai gal nori girdėti. Vis tiek, sakykim, aš nemanau, kad tos supervizijos yra absoliučiai anonimiškos (Kamilė).

Neaiški supervizijos samprata, paskirtis, reikalingumas:

Man reikėdavo per save perlipt, kad prie jos prisijungti, nes per supervizijas aš turėjau labai giliai savyje kapstyti, aš to daryti nenorėjau ir man tai buvo prievarta. Man nebuvo gal normaliai iškomunikuota, kas yra ta supervizija (Ramunė).

Susipažinimo šiek tiek su supervizijų struktūra, nauda, esme trūko (Lina).

Supervizija neatitiko įsivaizdavimo, kokia ji turėtų būti:

Aš tai turėjau tokį nusistatymą, kad tu ateini į superviziją grynai atsipalaiduoti, pasiklausti kitų patirčių, pasidalinti savo patirtimi, kažkaip reflektuoti savo jausmus, išsikalbėti, išsipasakoti, gauti palaikymo, kaip ir tokia savipagalbos grupė gaunasi, čia apie tas grupines supervizijas. <...> Kokia jūs šiandien knyga esat? Koks jūs šiandien medis, koks jūs šiandien patiekalas, ir, žodžiu, ir tu sėdi, ir dar galvą laužai, ir galvoji, ką čia pasakyti (Ramunė).

Galima teigti, kad menkam supervizuojamų studentų įsitraukimui į superviziją reikšmės turi neaiški supervizijos paskirtis, menka

reflektavimo patirtis, supervizijoje naudojamų metodų pagrindimo stoka. Taip pat ir neigiama patirtis supervizijose gali būti menko įsitraukimo prieaida:

Iš vidaus tas pasipriešinimas po tos nevykusios supervizijos, kai mane apkaltino dėl nevykusio santykio su mentore, man buvo iškomunikuota taip, kad tu tiesiog būk lankstesnė, galbūt aš esu per grubi... (Ramunė).

Tiriamieji mini ir „selektyvų įsitraukimą:

Aš ne visą laiką reflektuoju tą savo patirtį, ne visą laiką gal visiškai atvira, turiu tą šešėlį, atlieka, ko negalima galbūt sakyti (Margarita).

Subjektyviems sunkumams aptarti svarbu parinkti nesusijusį su studijomis supervizorių: „<...> norėjosi to neutralaus supervizoriaus, ne pažįstančio mūsų, nežinančio mūsų studijų proceso, mūsų įvertinimų ir visa kita“ (Margarita). Apsisaugoti nuo įsitraukimo į superviziją kuriami „patogūs scenarijai“:

Na ar verta pasakyti, kad tu turi sunkumų, jautiesi ten negerai. Ar neapsuks taip, kad tu esi blogas, kad čia dėl tavęs taip vyksta. Tai labai pozityvius dalykus atnešdavau į superviziją. Tai tikrai, kurdavai scenarijų tokį prieš prasidedant (Margarita).

Kita vertus, tiriamųjų interviu duomenų analizė atskleidė, kad studentų nuomonė nėra vienalytė, vertinant supervizorių kompetenciją ir supervizijų naudą. Pasitenkinimo supervizija teikė tai, kad supervizorius pažįsta studentą iš studijų laikų, mato jį ne vien kaip būsimą specialistą, bet ir kaip individualų asmenį:

Mūsų supervizorė buvo mūsų dėstytoja ir labai gera dėstytoja. Jinai iš labai žmogiškosios pusės labai daug patarimų davė, ir mes iš tikrųjų labai daug išsinešėm iš to, nes jinai mums dėstė ir pirmam kurse, ir mes, trečiam kurse būdamos, mes tikrai netgi jos frazes įsiminėm. Kurios nu tikrai turėtų padėti šitoj profesijoje, tai ir jinai ir moderuodavo, ir patardavo. Tikrai. Buvo buvo naudos (Julė).

Socialiniame darbe pasitaiko etiškai sudėtingų situacijų, dvilypių situacijų. Studentės įsiminė supervizorės žodžius „pažiūrėkite, ką jūsų širdys pasakys“. Tai tapo grupės teze: „Mes visus tris kursus, žinokit, nešamės su savimi“ (Julė).

Studentams reikšmingesnės buvo supervizijos, turinčios aiškią struktūrą:

Labai svarbus dalykas, kaip supervizija yra vedama. Man labai patiko supervizijos, kai kiekvienas atsineša problemą, klausimą. Kiekvienam yra suteikiamas, kaip sakant, žodis, ir paskui yra renkamas kažkoks ar klausimas, ar problema kartu bendra kolektyvo, kurią spręsim šiandien. Jautiesi, kad tave pastebėjo, kad tu irgi rūpi (Vilė).

Pirmame kurse buvo gal labiau struktūruotos tos supervizijos. Parodomas jausmų ratas, pasidalinama, su kokiom emocijom atėjo žmonės į superviziją. Po to kiekvienas studentas papasakojo istoriją iš praktikos, kas jam kelia sunkumus, ir tada išsirenkama kokią vieną ar dvi istorijas ir bandoma spręsti tie sunkumai (Kamilė).

Supervizoriaus kompetencija kurti saugią aplinką, „palaikančią atmosferą“ ir suteikti atgalinį ryšį: „Supervizorė suteikdavo atgalinį ryšį“, emocinį palaikymą: „Iš supervizoriaus gaudavau visada emocinį palaikymą“, studento padėšinimą rūpintis savimi: „Gali pasikalbėt su mentoriumi, jeigu jautiesi nesaugiai“, patarimų, kaip galima elgtis neaiškiose studentams situacijose:

Supervizijoje gauni tokių patarimų, tada sustoji, kažkaip apmąstai ir sakai, kaip aš apie tai nepagalvojau. Dabar eisiu, pabandyčiau kitą kartą, ir išbandai, ir visai kiti reikalai atsiranda tada (Lina).

Klinkhammer (2025) pateikia temas, kurių kontekste gali kilti pažeidžiamumas: baimė dėl ateities, finansų, konkurencija ir matomumas, laiko planavimas, konfliktai esant aukštesnio–žemesnio statuso santykiui, nuolatiniai pasirodymai ir vertinimas, fizinių, psichinių, socialinių ar protinių pajėgumų ribos, lėtinis stresas, perdegimo rizika, darbas ir šeima, kt. Studentų interviu iškyla visos autorės minimos temos, o supervizija vertinama kaip pažeidžiamumo mažinimas:

Iš supervizorių pusės supratimas, kad mes irgi esam žmonės, kartais net ne apie socialinį darbą galvojom, bet ir apie save, ir savo poreikius. Tai mes pasakom savo poreikius, galbūt kartais ir pasiskundžiame dėstytojais tam tikrais ir vis tiek išklauso (Lina).

IŠVADOS

1. Supervizijoje studentai dažniausiai kelia temas, susijusias su neigiamomis emocijomis, patiriamu nesaugumu, kai praktikos užduotys neatitinka socialinio darbuotojo ugdomų įgūdžių, kai joms atlikti stokojama socialinio darbuotojo kompetencijų, kai nepavyksta užmegzti teigiamo santykio su praktikos mentoriais. Tuomet supervizijoje normalizuojami kylantys jausmai, pateikiama patarimų, kaip elgtis nemaloniuose situacijose ginant savo poziciją. Supervizijoje mokomasi gerbti kitų nuomonę, rinktis savo poziciją, nenuvertinant kitų pasirinkimų.

2. Supervizija laikoma erdve, kur sudarytos sąlygos ugdyti komunikacijos įgūdžius, atidžiai klausytis, suteikti atgalinį ryšį. Studentai klausosi vieni kitų, išsijaučia į kito situaciją, reflektuoja savo patirtis, lygina jas su kitų studentų, ieško alternatyvių sprendimų. Supervizija socialinio darbo studentams gali būti ta vieta, kur patiriama bendrystė, nuoširdumas, dalinamasi patirtimis, tampama „geresniais“.

3. Supervizija svarbi asmeniniam ir profesiniam tobulėjimui, padeda studentams valdyti emocinį nuovargį ir didinti empatiją. Tyrimas atskleidė, kad supervizijoje studentai įgyja naujų žinių apie save ir kitus žmones, geriau suprasti jausmus. Emocinė parama, gaunama per supervizijas, padeda priimti konstruktyvų savo paties stiprybių, silpnybių vertinimą, ir tai skatina augimą. Supervizijose studentai mokosi tinkamai elgtis su savo profesine galia, nekaltinti klientų.

4. Supervizija žymiai prisideda prie sunkumų, kylančių perėjimo nuo studento prie socialinio darbuotojo kaip profesionalo procese, normalizavimo, kai susiduriama su naujomis, nepatirtomis situacijomis. Socialinio darbuotojo profesinė tapatybė supervizijose formuojama per profesinių sąvokų vartojimą, socialinio darbo metodų aptarimą, socialinio darbuotojo klientų pažinimą ir supratimą. Socialinio darbo studijose taikant supervizijas formuojamas profesinės veiklos reflektavimo įgūdis, mokomasi bendrauti su kolegomis, atrandama tinkamiausia socialinio darbuotojo veiklos sritis.

5. Vertinant supervizorių kompetenciją ir supervizijų naudą, studentų nuomonė nėra vienalytė. Supervizijų nauda matuojama supervizoriaus kompetencija kurti saugią aplinką, suteikti atgalinį ryšį ir emocinį palaikymą, studento padrąsinimą rūpintis savimi, patarimais,

kaip elgtis neaiškiose studentams situacijose. Pasitenkinimo supervizija teikia tai, kad supervizorius studentą mato ne vien kaip būsimą specialistą, bet ir kaip individualų asmenį. Supervizija – ta vieta, kur supervizuojamieji parodo save, savo pažeidžiamumą, o žmonės nori būti teigiamai matomi, teigiamai vertinami, todėl fiksuojami ir supervizių vengimo atvejai.

LITERATŪRA

1. Dirgėlienė, I., ir Alėjūnė, R. (2020). Supervizijos perspektyva atvejo vadyboje. *Tiltai*, 1(84), 51–74.
2. Eidukevičiūtė, J. (2009). Socialinio darbo mokomoji praktika universitetinėse studijose. *Socialinis darbas: patirtis ir metodai*, 3(1).
3. Grigalaitė, I. (2014). Supervizijos taikymas socialinio darbo ir socialinės pedagogikos studijų praktikoje. *Socialinė sveikata*, 1, 58–61.
4. Kiaunytė, A. (2018). Supervizija socialinio darbo studijose kaip profesinė repeticija. *Socialinis darbas: patirtis ir metodai*, 22(2).
5. Klinkhammer, M. (2025). (Neue) Verletzlichkeiten in Hochschule und Wissenschaft. *Onlinezeitschrift für Beratungswissenschaft und Supervision: „FoRuM Supervision“*. Supervision im Bildungswesen: Arbeit mit neuen Verletzbarkeiten (Heft 65), 33, Jahrgang, 87–105.
6. Makštutytė, R., ir Vaškevičiūtė, L. (2011). Socialinio darbuotojo profesionalumas komunikacinės kompetencijos aspektu. *Socialinis darbas: patirtis ir metodai*, 8(2).
7. Malka, M., & Huss, E. (2024). “What is it like to be(come) a social worker?” professional-identity formation from final-year social work students’ perspectives – photovoice-based study. *Social Work Education The International Journal*, 44, 1635–1661.
8. Nickson, A. M., Carter, M. A., & Francis, A. P. (2020). *Supervision and Professional Development in Social Work Practice*. SAGE Publications Pvt. Ltd.
9. Petrauskienė, A., ir Raudeliūnaitė, R. (2012). *Supervizijos taikymas socialinio darbo studijose*. Mokslo studija. Mykolo Riomerio universitetas.
10. Petrik, O., ir Dirgėlienė, I. (2017). *Supervizija socialinio darbo studijose: Iššūkis? Inovacija? Parama? Į sveiką gyvenseną ir skaidrią būtį Vydūno keliu*. 3-ioji tarptautinė sveikatos mokslų studentų ir 19-oji mokslinė-praktinė konferencija. Konferencijų tezės. Klaipėdos universiteto leidykla, 71.
11. Staniulevičienė, D., ir Večkienė, N. P. (2009). Socialinio darbo studijų praktikos vadovo (mentorius) funkcijos. *Socialinis darbas: patirtis ir metodai*, 3(1).

12. Vaicekauskienė, V., ir Čiužas, R. (2013). Reflektyviojo modelio taikymo teorinės prielaidos socialinių darbuotojų rengime. *Socialinis ugdymas*, 2(34).
13. Večkienė, N. P., Brunevičiūtė, R., ir Eidukevičiūtė, J. (2018). Tarpdisciplininio bendradarbiavimo kuriant vienijančią aplinką. *Tiltai*, 1, 95–114.

POLINA ŠEDIENĖ

LITHUANIAN UNIVERSITY OF HEALTH SCIENCES, LITHUANIA

DANUTĖ TRUKŠINIENĖ

VILNIUS COLLEGE, LITHUANIA

THE BENEFITS OF SUPERVISION IN SOCIAL WORK STUDIES

SUMMARY

This article presents a qualitative study aimed at revealing the benefits of supervision in non-university higher education social work studies. The study involved six female students who had completed five internships and participated in social work practice supervision during these placements. Data were collected using semi-structured interviews.

The findings show that the most common topics raised by students in supervision are related to negative emotions, feelings of insecurity when internship tasks do not align with the competencies expected of a social worker, a lack of necessary professional skills to complete assigned tasks, and difficulties in establishing positive relationships with practice mentors. In supervision, emerging emotions are normalized, and guidance is provided on how to act in uncomfortable situations while representing one's position.

Supervision is viewed as a space that fosters the development of communication skills, active listening, and the provision of feedback. Students listen to one another, empathize with others' situations, reflect on their own experiences, compare them with those of their peers, and search for alternative solutions. For social work students, supervision can become a place of community, sincerity, and shared experience, where personal growth occurs. Supervision is important for both personal and professional development, helping students manage emotional fatigue and increase empathy. The study revealed that through supervision, students gain new insights about themselves and others, and begin to better understand people's

emotions. Emotional support received during supervision helps students develop a constructive evaluation of their own strengths and weaknesses, which fosters growth.

Supervision significantly contributes to normalizing the challenges that arise in the transition from student to professional social worker, especially when encountering new and unfamiliar situations. Professional identity is developed through the use of professional concepts, discussion of social work methods, and understanding of clients. Through supervision, students develop reflective practice skills, learn to communicate with colleagues, and identify the most suitable field of social work for themselves.

Keywords: *supervision, social work, social work studies.*

